

Onderzoek en behandeling

Hart dagbehandeling

www.nwz.nl

Noordwest
Ziekenhuisgroep

Inhoud

Wat kunt u op de dagbehandeling verwachten?	3
Gespecialiseerd behandelteam	3
Uw voorbereiding	5
Wat kunt u op de dag van de ingreep verwachten?	6
Hartkatheterisatie (CAG)	8
FFR-meting (Fractional Flow Reserve)	10
Dotterbehandeling (PCI)	10
Implantatie pacemaker of ICD	11
Wissel batterij pacemaker of ICD	12
Gang van zaken na het onderzoek en/of de behandeling	12
Hartrevalidatie	13
Uw vervolgspraak	13
Uw vragen	14
Zo draagt u zelf bij aan een veilige ingreep	15

We verwachten u binnenkort voor een onderzoek of behandeling op de hart dagbehandeling van Noordwest Ziekenhuisgroep, locatie Alkmaar. We vinden het belangrijk dat u antwoord krijgt op al uw vragen en dat alles zo goed mogelijk verloopt. In deze folder vindt u daarom uitleg over de gang van zaken op de dagbehandeling en over de ingreep of ingrepen die u krijgt.

■ **Wat kunt u op de dagbehandeling verwachten?**

Na verwijzing door een medisch specialist van Noordwest Ziekenhuisgroep of het Rode Kruis Ziekenhuis (RKZ) kunt u onder andere voor de volgende onderzoeken en behandelingen op de dagbehandeling terecht:

- hartkatheterisatie
- FFR-meting (Fractional Flow Reserve)
- dotterbehandeling
- implantatie pacemaker of ICD (inwendige defibrillator)
- wissel batterij pacemaker of ICD
- reveal implantatie/explantatie

Hoe lang blijft u in het ziekenhuis?

Voor een hartkatheterisatie of het vervangen van de batterij van een pacemaker of ICD, wordt u voor 1 dag opgenomen op de dagbehandeling. Als alles goed gaat, mag u nog dezelfde dag naar huis. Voor een FFR-meting, dotterbehandeling of een pacemaker of ICD-implantatie blijft u, wanneer nodig, minimaal 1 nacht in het ziekenhuis. Na de ingreep krijgt u eerst de nodige zorg op de dagbehandeling. U wordt later overgeplaatst naar de verpleegafdeling. Voor een FFR-meting geldt vaak dat u na overleg met de arts wel dezelfde dag naar huis mag.

■ **Gespecialiseerd behandelteam**

Een vast team van verpleegkundigen, hartfunctielaboranten en artsen begeleidt u. Zij werken in opdracht en onder verantwoordelijkheid van de medisch specialist die u voor het onderzoek of de behandeling verwijst.

Uw medische gegevens

Uw medische gegevens kunnen 'pseudo geanonimiseerd' gebruikt worden voor wetenschappelijk onderzoek, kwaliteitstoetsing en statistiek.

Pseudo geanonimiseerd houdt in dat medewerkers van Noordwest uw medische gegevens kunnen terugvinden, maar dat uw medische gegevens bij wetenschappelijk onderzoek, kwaliteitstoetsing en statistiek anoniem zijn.

Verblijf op de dagbehandeling

De dagbehandeling is op werkdagen van 7:15 uur tot 19:30 uur open. U vindt de dagbehandeling op de tweede verdieping, huisnummer 223. De kortste weg naar de afdeling is via de ingang Metiusgracht.

U ligt op de dagbehandeling niet in een bed, maar u zit op een comfortabele stoel. Bent u niet in staat om een aantal uren op een stoel te zitten? Neem dan contact op met het hartteam, telefoon 072 - 548 4493.

Als u pas na 19:00 / 19:30 uur naar huis mag, wordt u (tijdelijk) overgeplaatst naar een verpleegafdeling binnen het hart-long centrum. Als u weer naar huis gaat, volgt vanaf deze afdeling uw ontslag uit het ziekenhuis.

Geen bezoek

U kunt op de dagbehandeling geen bezoek ontvangen. Een begeleider mag eventueel bij de opname blijven als dit medisch noodzakelijk is. Dit gaat in overleg met de verpleegkundigen van de afdeling.

Zorg voor rust op de dagbehandeling

U deelt de dagbehandeling met andere patiënten. Niet alle patiënten kunnen goed tegen drukte. Zorg tijdens uw verblijf op de dagbehandeling voor rust voor uw medepatiënten: praat niet te hard, bel niet te vaak en zet de beltoon van uw telefoon zacht of uit.

Omdat de opname vaak lang duurt, adviseren wij u om iets mee te nemen waarmee u zichzelf kunt vermaken, bijvoorbeeld een boek of een tablet / iPad. Het meenemen van een laptop raden wij af vanwege het gebrek aan ruimte. Er zijn kluisjes aanwezig voor uw spullen.

U kunt op de dagbehandeling gebruikmaken van gratis Wifi.

■ Uw voorbereiding

Op de dag van het onderzoek of behandeling:

- mag u ontbijten
- neemt u uw medicatie in zoals dit schriftelijk aan u is doorgegeven
- trekt u wijde, gemakkelijk zittende kleding aan (liefst geen veterschoenen en broekriemen)
- gebruikt u geen nagellak of bodylotion
- draagt u geen sieraden

Heeft u koorts?

Heeft u de dag voor het onderzoek of behandeling koorts (boven de 38 graden), dan verzoeken wij u contact op te nemen met het secretariaat hartteam, telefoon 072 - 548 4493.

Bloedverdünnende medicijnen

U mag uw bloedverdünnende medicijnen innemen zoals u gewend bent. Bent u bekend bij de trombosedienst? Gebruikt u dan de medicatie zoals afgesproken met de trombosedienst.

Wat neemt u mee?

U neemt het volgende mee naar het ziekenhuis:

- geldig identiteitsbewijs
- zorgverzekeringpas
- afsprakenkaartje
- uw medicijnen
- een ingevuld opnameformulier
- een medicatieoverzicht (verkrijgbaar bij uw apotheek)
- warme sokken
- toiletpullen en nachtkleding als u een nacht in het ziekenhuis blijft
- uw cardiologisch medisch paspoort als u deze heeft

Niet meenemen

Noordwest Ziekenhuisgroep raadt u af kostbaarheden zoals sieraden en/of grote hoeveelheden geld mee te nemen naar het ziekenhuis. Er bestaat altijd kans op zoekraken en/of diefstal. Als u toch besluit dergelijke kostbaarheden en/of geld onbeheerd bij u te houden, doet u dat voor eigen rekening en risico. Het ziekenhuis is niet aansprakelijk voor beschadiging, verlies of diefstal van uw persoonlijke eigendommen.

Meer informatie vindt u in de folder [‘Opname, goed voorbereid naar het ziekenhuis’](#). U vindt deze folder ook op www.nwz.nl/patientenfolders

Onder begeleiding naar huis

Sommige onderzoeken en behandelingen beïnvloeden de rijvaardigheid. Wilt u daarom van tevoren een partner/begeleider vragen u na de ingreep naar huis te brengen?

■ Wat kunt u op de dag van de ingreep verwachten?

Nadat u zich beneden bij de aanmeldzuil heeft geregistreerd, meldt u zich op de afgesproken tijd bij de centrale balie van het hart-long centrum, huisnummer 210. Het kan zijn dat u even moet wachten in een dagverblijf.

Een verpleegkundige haalt u vervolgens op en brengt u naar de dagbehandeling. Uw partner/begeleider kan bij het intakegesprek nog aanwezig zijn. Na dit intakegesprek is het de bedoeling dat uw partner/begeleider weer vertrekt. De verpleegkundige legt uit wat u kunt verwachten en u kunt natuurlijk ook zelf al uw vragen stellen. Ze bereidt u vervolgens voor op de ingreep:

- ze controleert uw bloeddruk, temperatuur en hartslag
- ze maakt zo nodig een hartfilmpje (ECG)
- ze brengt zo nodig een infuusnaald in

Farmaceutisch opnamegesprek

Als u wordt opgenomen op de dagbehandeling, dan wordt er voor u een farmaceutisch opnamegesprek gepland. Dit is een gesprek met de apothekersassistente. Het is onder andere nodig omdat het voor ons duidelijk moet zijn welke geneesmiddelen u gebruikt. Neem voor dit gesprek uw actuele lijst van uw

medicijnen mee. Deze kunt u opvragen bij uw eigen apotheek. Houdt deze lijst van medicijnen bij u tijdens het telefonisch gesprek.

Telefonisch gesprek

Het gesprek met de apothekersassistent vindt telefonisch plaats op de dag voorafgaand aan uw opname. Wij bellen u op het afgesproken tijdstip.

Extra vocht via een infuus

Bij een hartkatheterisatie, FFR meting en dotterbehandeling krijgt u contrastmiddel. Het contrastmiddel kan een (tijdelijke) achteruitgang van de nierfunctie veroorzaken. Voor patiënten met een verminderde nierfunctie nemen wij daarom voorzorgsmaatregelen. U krijgt voor en na het onderzoek of de behandeling meerdere uren via een infuus extra vocht toegediend, zodat het contrastmiddel zo spoedig mogelijk het lichaam weer verlaat. Uw arts bepaalt of het infuus noodzakelijk is en bespreekt dit met u.

Bloedafname bij bloedverdunnende medicijnen

Als u de bloedverdunnende medicijnen acenocoumarol of fenprocoumon gebruikt, nemen we u bloed bij u af. Het is noodzakelijk om op de dag van uw behandeling of onderzoek uw INR-waarde te bepalen. De INR waarde meten we op de afdeling zelf, waar de behandeling plaatsvindt. Als u zelf een INR apparaat thuis heeft, mag u deze mee nemen naar de afdeling met de benodigde spullen.

De ingreep

De ingreep vindt plaats op een hartkatheterisatiekamer tegenover de dagbehandeling. U krijgt van de verpleegkundige een operatiejasje. Als u deze aan heeft, brengt een verpleegkundige u naar de katheterisatiekamer toe. De katheterisatiekamer is een operatiekamer waar steriel gewerkt wordt. De arts die de ingreep uitvoert en de gespecialiseerde hartfunctielaboranten die assisteren, dragen daarom steriele uniformen.

Hoe laat u precies aan de beurt bent, is moeilijk te zeggen. Dit komt doordat tussen de geplande ingrepen door ook acute patiënten onderzocht of behandeld moeten worden.

■ Hartkatheterisatie (CAG)

Met een hartkatheterisatie kunnen we eventuele vernauwingen in de kransslagaders rond het hart opsporen. Een hartkatheterisatie wordt gedaan bij:

- pijn op de borst
- een hartklepaandoening
- omdat u een hartinfarct heeft gehad

Het onderzoek

U krijgt eerst een kleine verdovende prik op de plek waar de katheter (dun slangetje) ingebracht wordt. Meestal in de rechterpols, maar eventueel ook in de linkerpols of in de lies. De cardioloog maakt vervolgens een gaatje in de slagader en brengt de katheter via dit gaatje naar het hart. Omdat er geen zenuwen in slagaders zitten, is dit niet pijnlijk. Wel kunt u het voelen kriebelen.

Via de katheter spuit de cardioloog vervolgens een kleine hoeveelheid contrastvloeistof in de kransslagaders. Met röntgenbeelden kunnen we de kransslagaders en eventuele vernauwingen heel precies in beeld brengen. Om de aangeprikte slagader weer te dichten, krijgt u na de katheterisatie een af-druk-armbandje om uw pols. Bij een katheterisatie via de lies, krijgt u een soort plugje in het gaatje in de slagader.

Het onderzoek duurt gemiddeld 45 minuten.

Na het onderzoek

Na de behandeling houdt u 2,5 uur rust, zittend op een stoel. Daarom gaat u na een liesprocedure naar afdeling 211. Als alles goed gaat, mag u na 2 tot 4 uur na het onderzoek onder begeleiding naar huis.

Na een CAG wordt in principe niet gelijk gedotterd, omdat het hartteam de uitslag eerst bespreekt op de woensdagmiddag.

Wat voelt u van een hartkatheterisatie?

Het kan zijn dat u bij het inspuiten van de contrastvloeistof een warm gevoel door uw hele lichaam krijgt en/of dat u moet plassen. Krijgt u bij het inspuiten van de contrastvloeistof of gedurende het onderzoek pijn op de borst, dan moet u dit direct melden.

Uitslag van het onderzoek

Meteen na het onderzoek krijgt u op de hartkatheterisatiekamer de (voorlopige) uitslag van uw behandelend arts.

Mogelijke bijwerkingen en complicaties

Doordat tijdens de hartkatheterisatie de slagader is aangeprikt, is er een kans dat u een bloeding rond de prikplaats krijgt.

De kans is niet groot, maar het kan verder zijn dat (één van) de volgende complicaties optreden:

- afwijkingen van het hartritme
- overgevoelige reactie op de contrastvloeistof
- kramp bij de kransslagader
- vorming van bloedstolsels die een hartinfarct of herseninfarct kunnen veroorzaken
- overbelasting van de bloedsomloop en kortademigheid door de hoeveelheid contrastvloeistof
- beschadigingen van het bloedvat waardoor bloedingen kunnen ontstaan
- de kans is echt heel klein, maar het kan zijn dat al ernstig zieke patiënten na een hartkatheterisatie overlijden

Belangrijk! U mag de nacht na het onderzoek niet alleen zijn. Mochten er nog verlate complicaties optreden dan is het van belang dat iemand u kan helpen. Informeer of er iemand 's nachts bij u kunt zijn. Lukt dit niet, geef dit dan van te voren aan bij het bezoek aan uw cardioloog.

■ FFR-meting (Fractional Flow Reserve)

Bij twijfel over de ernst van (eventuele) vernauwingen in de kransslagaders voeren we een FFR-meting uit. Afhankelijk van de uitslag is een dotterbehandeling wel of niet noodzakelijk. Met een FFR-meting bepaalt de cardioloog nauwkeurig de reservecapaciteit van de kransslagader.

De doorstroming van het bloed voorbij de vernauwing wordt in percentages weergegeven. Via een infuus krijgt u eerst een medicijn. Dit bootst min of meer een lichamelijke inspanning na. U kunt hier even een onaangenaam gevoel van krijgen. Het onderzoek duurt ongeveer 1 uur. U blijft zo nodig na een FFR-meting voor observatie één nacht in het ziekenhuis.

■ Dotterbehandeling (PCI)

Een dotterbehandeling kan nodig zijn bij ernstige vernauwingen in de kransslagaders rond het hart. Bij een dotterbehandeling maken we vernauwingen in de kransslagaders wijder.

De behandeling

U krijgt eerst een kleine verdovende prik op de plek waar u de katheter (dun slangetje) krijgt ingebracht. Meestal in de rechterpols, maar eventueel ook in de linkerpols of in de lies. De cardioloog maakt vervolgens een gaatje in de slagader en schuift de katheter voorzichtig naar de vernauwing in de kransslagader.

De dotterbehandeling begint en eindigt zoals een hartkatheterisatie. Als de plaats van de vernauwing precies bepaald is, schuift de cardioloog een flinterdunne metalen draad met een ballonnetje door de katheter tot voorbij de vernauwing. Het ballonnetje wordt vervolgens opgeblazen.

Omdat het bloedvat hierdoor afgesloten wordt, kunt u het typische gevoel van pijn op de borst ervaren. De cardioloog verwijdert vervolgens het ballonnetje en plaatst meestal een stent (hol buisje). Hierdoor blijft de kransslagader goed open. Het bloed kan daardoor weer goed door de ader stromen. De behandeling duurt ongeveer één tot anderhalf uur.

Na de behandeling

U blijft na een dotterbehandeling voor observatie 1 nacht in het ziekenhuis. Wat u van de dotterbehandeling voelt en de mogelijke bijwerkingen en complicaties zijn hetzelfde als bij een hartkatheterisatie (zie hierboven).

■ Implantatie pacemaker of ICD

Een pacemaker kan nodig zijn voor ondersteuning van een regelmatig hartritme, bij patiënten met gevaarlijke en onvoorspelbare hartritmestoornissen. Een pacemaker en een ICD zijn kleine apparaatjes die we onder de huid implanteren.

De behandeling

Het operatiegebied wordt eerst met een tondeuse onthaard. U krijgt een infuusnaald in uw arm. Via het infuus krijgt u eenmalig antibiotica. Vervolgens krijgt u een plaatselijke verdoving. We plaatsen de pacemaker of ICD onder de huid boven de borstspier, meestal aan de linkerkant. De cardioloog brengt een pacemaker-elektrode in via een ader onder het sleutelbeen en schuift de elektrode tot in het hart. Afhankelijk van het type pacemaker krijgt u 1, 2 of 3 draden in het hart. Deze draden zijn verbonden met de pacemaker of de ICD.

Na de behandeling

Na de implantatie van de pacemaker of ICD hechten of lijmen we de wond en dekken we deze af met een pleister. De ingreep duurt gemiddeld 1 tot 3 uur. U heeft na de ingreep 2 uur bedrust en blijft voor observatie 1 nacht in het ziekenhuis. Als alles goed gaat, kunt u in de loop van de volgende dag onder begeleiding naar huis. Het is belangrijk dat u de geopereerde kant eerst nog ontziet. U kunt dit nalezen in de leefregels die u bij uw ontslag meekrijgt.

Mogelijke complicaties

Het kan zijn dat (één van) de volgende complicaties optreden:

- nabloeding
- infectie van de wond
- de pacemaker-elektrode raakt van zijn plaats
- bij het aanprikken van de ader onder het sleutelbeen kan de long worden

geraakt, dit kan een ingeklapte long veroorzaken (pneumothorax)

- de pacemaker functioneert niet goed
- de kans is heel klein, maar het kan zijn dat door perforatie van de hartwand een bloedophoping ontstaat in het hartzakje

■ Wissel batterij pacemaker of ICD

De behandeling

Als de batterij van uw pacemaker of ICD bijna leeg is, moet deze vervangen worden. Eerst ontharen we het operatiegebied met een tondeuse. Vervolgens krijgt u een infuusnaald in uw arm. Via het infuus krijgt u eenmalig antibiotica toegediend. Als u op de operatiekamer bent, wordt u plaatselijk verdoofd. De cardioloog maakt een kleine snede en vervangt de batterij.

Na de behandeling

We hechten of lijmen de wond en dekken deze eventueel af met een pleister. Een pacemaker-/ICD-technicus meet de pacemaker of ICD vervolgens door. De ingreep duurt gemiddeld ongeveer 30 tot 60 minuten. Als alles goed gaat, kunt u na ongeveer 1 uur onder begeleiding naar huis. Het is belangrijk dat u de geopereerde kant nog ontziet, tot de hechtingen verwijderd zijn. U mag na het vervangen van uw ICD of pacemaker 10 dagen geen enkel motorisch voertuig besturen. U kunt dit nalezen in de leefregels die u bij uw ontslag meekrijgt.

Mogelijke complicaties

Het kan zijn dat (één van) de volgende complicaties optreden:

- nabloeding
- infectie van de wond

■ Gang van zaken na het onderzoek en/of de behandeling

U krijgt na de ingreep eerst iets te eten en te drinken. Tussen 11:30 en 13:00 uur verzorgen we de lunch. U mag op de dagbehandeling mobiel bellen. U kunt dus zelf uw partner of begeleider bellen als de ingreep achter de rug is. Als u een nacht in het ziekenhuis moet blijven, wordt u meteen na de ingreep of in de loop van de middag/avond naar een verpleegafdeling binnen het hart-long centrum gebracht.

Uw ontslag

U krijgt uw ontslagpapieren van de verpleegkundige. Ook krijgt u voor 24 uur een mitella om, als u via de pols bent behandeld. Heeft u vanwege verminderde nierfuncties extra vocht gekregen via het infuus? Dan krijgt u bij uw ontslagpapieren een aanvraag om bloed af te laten nemen. Dit doet u 2 tot 7 dagen na het onderzoek of de behandeling. U kunt dit doen in het ziekenhuis of bij één van de prikposten van Starlet. Het is noodzakelijk om uw nierfuncties te controleren.

■ Hartrevalidatie

U kunt na een dotterbehandeling en een FFR-meting gebruik maken van hartrevalidatie. Het helpt u bij uw herstel. Uw cardioloog bespreekt dit met u. Na uw ontslag uit het ziekenhuis meldt uw cardioloog u hiervoor aan. De afspraak krijgt u toegestuurd. Besluit u mee te doen, dan stelt u samen met een gespecialiseerde verpleegkundige een programma op dat bij u past. De volgende onderdelen kunnen aan bod komen:

- een beweegprogramma, bijvoorbeeld fitness, sport en spel
- gesprekken over omgaan met de aandoening, bijvoorbeeld een leefstijl cursus
- adviezen over gezond leven

Mentaal herstel na een ziekenhuisopname

Een ziekenhuisopname kan een ingrijpende gebeurtenis zijn. Niet alleen lichamelijk, maar ook mentaal heeft u tijd nodig om bij te komen. In de Noordwest folder '[Mentaal herstel na ziekenhuisopname](#)' vindt u tips die u kunnen helpen met uw mentale herstel. U vindt deze folder op ook www.nwz.nl/patientenfolders of in het folderrek bij onze hoofdingangen.

■ Uw vervolgspraak

Vóór uw opname heeft de polikliniek uw vervolgspraak al doorgegeven. Als u verhinderd bent, wilt u dit dan tenminste 24 uur van tevoren doorgeven? U kunt dan meteen een nieuwe afspraak maken.

Ook als u uw afspraak wilt verzetten, kunt u dit telefonisch aan ons doorgeven. U kunt contact opnemen met het secretariaat hartteam. Dat kan op werkdagen

van 8:30 tot 16:30 uur, telefoon 072 - 548 4493.

■ Uw vragen

Met klachten, vragen of voor meer informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat hartteam. Dat kan op werkdagen van 8:30 tot 16:30 uur, telefoon 072 - 548 4493. Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met de dienstdoende huisarts. Zo nodig overlegt de huisarts met de dienstdoende specialist in het ziekenhuis.

■ Zo draagt u zelf bij aan een veilige ingreep

Het spreekt voor zich dat wij ons uiterste best doen om het onderzoek of de behandeling goed en veilig te laten verlopen. Uit onderzoek blijkt dat uw actieve betrokkenheid én die van uw naasten, daar ook bij helpen. Door mee op te letten, vergroot u ook zelf de veiligheid in de zorg.

We helpen u met de tips hieronder graag op weg:

- geef alles wat van belang kan zijn van tevoren door aan uw arts: of u ergens allergisch voor bent bijvoorbeeld of als u een bepaalde ziekte heeft
- volg alle instructies en adviezen voor de voorbereiding goed op. Het onderzoek of de behandeling kan anders misschien niet doorgaan. Tijdens het gesprek met uw arts kan het helpen om het gesprek op te nemen, bijvoorbeeld met uw mobiele telefoon. Geef dit dan wel aan bij uw zorgverlener. Het publiekelijk verspreiden en/of delen van de geluidsopname is niet toegestaan. Het helpt om in uw eigen woorden te herhalen, hoe u de instructies en adviezen heeft begrepen. Zeg het als u denkt dat u tegenstrijdige adviezen krijgt. Heeft u nog vragen? Neem dan gerust contact met ons op
- het is belangrijk dat u begrijpt wat er gebeurt en waarom. Door te vragen, voorkomt u misverstanden en verkeerde verwachtingen. Verloopt het onderzoek of de behandeling anders dan is afgesproken of dan u verwacht? Laat het ons dan weten. In de folder 'Verloopt uw behandeling anders?' vindt u tips voor hoe u een gesprek met een zorgverlener kunt aangaan. U vindt de folder op www.nwz.nl/patientenfolders of in het folderrek bij onze hoofdingangen

Noordwest Ziekenhuisgroep

Postbus 501

1800 AM Alkmaar

www.nwz.nl

tel 072 - 548 4444

Colofon

Redactie cardiologie - dagbehandeling
communicatie

Druk Ricoh

Bestelnummer 167433

Op alle onderzoeken en behandelingen van Noordwest Ziekenhuisgroep zijn de algemene voorwaarden van Noordwest Ziekenhuisgroep van toepassing, zie www.nwz.nl